

Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2016 r.

Wartość nakładów wewnętrznych ogółem na działalność badawczą i rozwojową (GERD) w 2016 r. ukształtowała się na poziomie 17943,0 mln zł, tj. o 0,7% niższym niż w roku poprzednim. Intensywność prac B+R, czyli udział nakładów wewnętrznych na badania i prace rozwojowe w PKB wyniosła 0,97% (wobec 1,00% w 2015 r.). Spośród czterech sektorów wykonawczych¹ największy udział w nakładach wewnętrznych na prace B+R miał sektor przedsiębiorstw (65,7% nakładów ogółem). Personel¹ w działalności badawczej i rozwojowej (B+R) w 2016 r. obejmował 214,0 tys. osób.

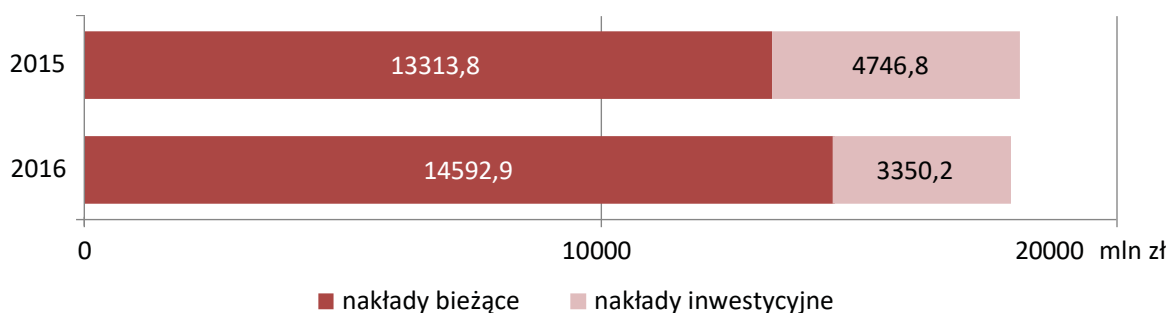
Tablica 1. Wybrane wskaźniki nakładów wewnętrznych na działalność B+R (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Nakłady wewnętrzne na badania i prace rozwojowe (GERD) w mln zł	14353	14424	16168	18061	17943
Relacja nakładów wewnętrznych na B+R do PKB w %	0,88	0,87	0,94	1,00	0,97

I. NAKŁADY WEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ

W ramach nakładów wewnętrznych na działalność B+R wyróżniono dwie główne kategorie – nakłady bieżące oraz nakłady inwestycyjne. W 2016 r. nakłady bieżące wyniosły 14592,9 mln zł, co stanowiło 81,3% nakładów wewnętrznych. W porównaniu z rokiem poprzednim nakłady te były wyższe o 9,6%, zmniejszyły się natomiast nakłady inwestycyjne (o 29,4%).

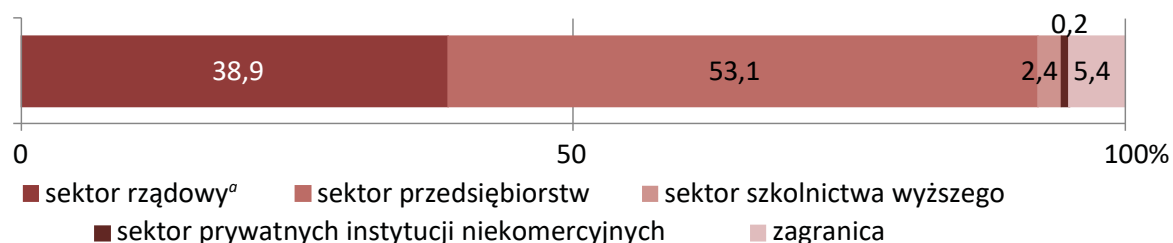
Wykres 1. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według głównych kategorii nakładów

W 2016 r. uwzględniając źródła finansowania nakładów wewnętrznych na B+R, najwyższa wartość środków (9528,4 mln zł) pochodziła z sektora przedsiębiorstw i stanowiła ona 53,1% wszystkich nakładów poniesionych przez podmioty prowadzące działalność B+R; w przypadku sektora rządowego udział ten wyniósł 38,9%.

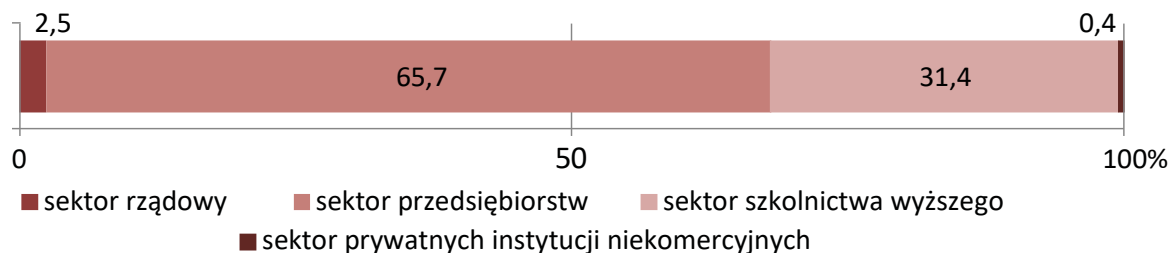
¹ Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej według sektorów wykonawczych oraz personelu B+R są nieporównywalne z latami poprzednimi, ze względu na zmianę metodyki.

Wykres 2. Struktura nakładów wewnętrznych na działalność B+R według źródeł finansowania w 2016 r.

^a Środki pochodzące z jednostek dysponujących środkami publicznymi (łącznie ze środkami pochodzącymi bezpośrednio z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego).

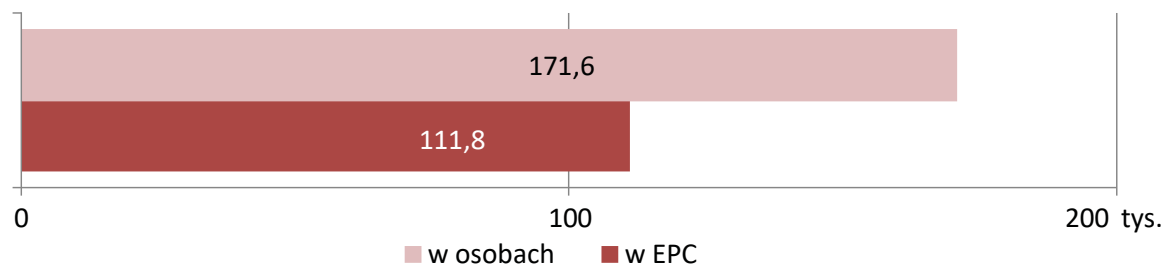
Wykres 3. Struktura nakładów wewnętrznych na działalność B+R według sektorów wykonawczych w 2016 r.

II. PRACUJĄCY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

W 2016 r. do pracujących w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono 171,6 tys. osób, z czego 39,1% stanowiły kobiety. Liczba pracujących w działalności B+R mierzona w ekwiwalentach pełnego czasu pracy osiągnęła 111,8 tys. EPC.

Wykres 4. Pracujący w działalności B+R w 2016 r.

W 2016 r. na 1000 pracujących (na podstawie BAEL – w IV kwartale 2016 r.) przypadało 10,5 pracujących w działalność B+R, natomiast 8,1 pracowników naukowo-badawczych.

Wśród pracujących w działalności badawczej i rozwojowej liczba badaczy (pracowników naukowo-badawczych) wyniosła 132,5 tys. osób (77,2%), z czego kobiety stanowiły 36,4%.

Tablica 2. Pracujący w działalności B+R według sektorów wykonawczych w 2016 r.

Sektory	W tys. osób	W tys. EPC
Ogółem	171,6	111,8
Przedsiębiorstw	69,3	55,8
Rządowy	7,4	3,7
Szkolnictwa wyższego	94,0	51,7
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	0,9	0,6

W 2016 r. w działalność badawczą i rozwojową zaangażowanych było 11,7 tys. pracowników z tytułem profesora oraz 19,1 tys. z tytułem doktora habilitowanego, co stanowiło odpowiednio 6,8% oraz 11,1% pracujących w działalności badawczej i rozwojowej. W statystykach międzynarodowych za istotną przyjmuje się liczbę pracujących w działalności B+R posiadających co najmniej stopień naukowy doktora; w Polsce w 2016 r. liczba ta wyniosła 46,3 tys. osób, co stanowiło 27,0% pracujących w działalności badawczej i rozwojowej.

Uwagi metodyczne

1. Informację opracowano na podstawie wyników badań GUS *Działalność badawcza i rozwojowa (B+R)*, przeprowadzonych zgodnie z zaleceniami metodycznymi *Podręcznika Frascati* (2015).

2. Badaniem działalności badawczej i rozwojowej objęto podmioty prowadzące działalność badawczą i rozwojową w sposób ciągły lub doraźny, finansujących wykonanie prac badawczych i rozwojowych oraz alokujące środki na badania naukowe i prace rozwojowe.

3. W międzynarodowych badaniach nakładów poniesionych na prace B+R stosuje się klasyfikację źródeł pochodzenia środków zgodną z klasyfikacją instytucjonalną według *Podręcznika Frascati* (2015), z uwzględnieniem kryteriów zbieżnych ze stosowanymi w systemie Rachunków Narodowych, w ramach której wyróżniono:

Sektor rządowy – podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych w systemie rachunków narodowych z wyłączeniem publicznych szkół wyższych;

Sektor przedsiębiorstw – krajowe podmioty gospodarcze, klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektorów przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji finansowych oraz gospodarstw domowych, z wyłączeniem prywatnych szkół wyższych;

Sektor szkolnictwa wyższego – krajowe szkoły wyższe: publiczne i prywatne (w tym organizacji wyznaniowych) oraz podległe im instytuty, centra badawcze i kliniki. Od 2016 r. do tego sektora zaliczane są również instytuty PAN oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie;

Sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych – krajowe podmioty klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, z wyłączeniem szkół wyższych organizacji wyznaniowych;

Zagranica – obejmuje jednostki będące nierezydentami, które dokonują transakcji z jednostkami instytucjonalnymi będącymi rezydentami lub mającymi inne powiązania gospodarcze z rezydentami.

4. Spośród sektorów instytucjonalnych wyróżnia się cztery sektory wykonawcze, tj. krajowe grupy podmiotów, w których prowadzone są badania naukowe lub prace rozwojowe: sektor przedsiębiorstw, sektor rządowy, sektor szkolnictwa wyższego oraz sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych.

5. Nakłady wewnętrzne to nakłady finansowe poniesione w roku sprawozdawczym wyłącznie na działalność B+R prowadzoną wewnątrz jednostki sprawozdawczej.

6. Personel obejmuje wszystkie osoby zaangażowane bezpośrednio w działalność B+R realizowaną w jednostce sprawozdawczej (w ramach podstawowego czasu pracy lub poza nim – w ramach umów cywilnoprawnych z pracodawcą).

7. Personel zaprezentowano w osobach oraz w jednostkach przeliczeniowych – ekwiwalentach pełnego czasu pracy (osobolatach). Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

8. Dokładne wyjaśnienia pojęć zostaną zawarte w uwagach metodycznych publikacji *Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2016 r.*

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Szczecinie
Ośrodek Statystyki Nauki, Techniki, Innowacji
i Społeczeństwa Informacyjnego
Marta Sobieraj
Tel: 91 459 77 09, 91 459 75 83

Rzeczposzechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Dawidziuk
Tel: 22 608 3475, 22 608 3009
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Obszar tematyczny Nauka i technika, Społeczeństwo informacyjne:
<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/>